

Recuperacions notables

DAVID CASTILLO coordinador

EDITORIAL

Hem volgut obrir aquest suplement de després de Sant Jordi amb un dels llibres més interessants que s'han

publicat els últims mesos en català. Es tracta de *Diari íntim. Escrits autobiogràfics*, de Rafael Tasis, publicat per A Contra Vent, amb qui obrim i dediquem el reportatge central, a càrrec de Xavier Serrahima. *Diari íntim. Escrits autobiogràfics* aplega un bon grapat de textos, des d'alguns que daten de quan era adolescent, a començament de la dècada del 1920, fins a la difícil dècada del 1950. L'obra de Tasis és la d'un dels intel·lectuals compromesos del seu temps, els que van haver de patir totes les inclemències dels pitjors moments de la història del segle XX, precisament quan estaven desenvolupant la seva obra.

La tenacitat podria ser la característica unificadora de molts d'aquells escriptors que van passar per diverses derrotes.

Novel·lista, memorialista, divulgador històric, dramaturg, crític, assagista, llibreter, impressor, traductor de l'anglès i del francès, antòleg i periodista, va

El Paral·lel va inspirar les novel·les policiaques de Tasis

començar amb 16 anys a col·laborar regulament en els mitjans de l'època. Tot i les dificultats, no va aturar la publicació després de la Guerra Civil, i a París, durant l'ocupació, hi van aparèixer llibres seus,

com també a Mèxic, posteriorment. És un autor a redescobrir i encara recordo quan a 3 i 4 van recuperar dues novel·les policiaques estupendes, *La Bíblia*

valenciana i *Un crim al Paralelo*. Aplaudim la iniciativa d'aquest volum, que manté viva la memòria i obra d'un home singular, amb una vida de novel·la. Una societat mínimament agràida hauria de correspondre l'esforç d'homes com Tasis mantenint-los vius a través de la lectura. Seria just i necessari.

També cal destacar la incorporació de segells nous en català. La petita editorial literària Marbot reedita la traducció del recentment desaparegut Josep Maria Güell de *Les ànimes mortes*, de Gogol, amb què Pere Guixà obre la secció de crítica. La mateixa editorial havia publicat a final de l'any passat un altre clàssic de la literatura vuitcentista russa, *Pares i fills*, d'Ivan S. Turguenev: bons llibres i bones edicions, que esperem que puguin continuar. *

MOTEL BARSTOW

RAFAEL VALLBONA

L'home i la ciutat: Fonollosa

El dia que va morir van trobar damunt de la seva taula el poemari *Ciudad del hombre: Barcelona* (DVD) entre diaris, correspondència i un esbós de testament. Era el 7 d'octubre de 1991. Un any i mig abans s'havia publicat *Ciudad del hombre: Nueva York* (Acantilado). Albert Pla, fascinat per la seva obra, va escriure l'espectacle *Supone Fonollosa*, i Joan Manuel Serrat el tema *Por dignidad*, basat en poemes seus. Cinc anys després es va editar el llibre trobat al seu despatx. José María Fonollosa va deixar, així, de ser un poeta secret. Fonollosa va ser un poeta silenciats durant 25 anys. La crítica el va situar a la generació dels 50, quan va publicar *La sombra de tu luz* i *Umbral del silencio*. Després res. L'any 1951 va marxar a Cuba, on va escriure els llibres sobre Nova York i Barcelona, però van haver de passar anys abans de veure'ls editats. Un encontre fortuït amb Pere Gimferrer l'any 1987 va propiciar l'edició del primer llibre, i anys més tard es va publicar el segon. Per aquelles mateixes dates Quaderns Crema va editar una novel·la en vers, *Poetas en la noche*. Però, tot i aquell petit aldarull editorial, Fonollosa mai no ha deixat de ser un perdedor consu-

mat al més pur estil de la mitologia cultural urbana: un poeta maleït. Mai no serà un autor de masses, de culte com a molt. I, a hores d'ara, potser ja ni això. Potser millor.

Pocs poetes moderns d'aquest país han sabut transmetre l'angoixa urbana que aixafa els seus caps com ell. Res de lirisme barat, de versificador afectat. Ni una concessió a l'estètica. Decasíl·lab blanc i mal·leable al servei d'un discurs literari, vital i ideològic: sexe, mort i vida quotidiana a la ciutat. Poesia del discurs. Gairebé un rap situacionista. La societat com a espectacle decadent, depriment i terminal. Amb elogis a l'alcohol, al sexe sense amor, a l'obscuritat dels carrerons o als cues que ens devoraran més aviat o més tard, és difícil superar l'estadi d'autor de culte per a uns quants bojos del carrer de casa.

Tots els poemes de *Ciudad del hombre. Barcelona* tenen per títol un carrer de la ciutat. Poca cosa queda per cantar sobre la demència urbana després d'en Fonollosa. La resta sona buit. Proveu-lo, sobretot els que us considereu depredadors urbans, i ja veureu. Barcelona sembla més decadent i tot, després de passar per l'obra d'en José María Fonollosa. I el més fort és que potser és cert. *

SENYOR RUC

GUILLEM CIFRÉ

